

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

č. j.:	Sp. zn.:	Vyřizuje/linka	Brno
JMK 167505/2021	S-JMK 152420/2021 OŽP/Trč	Ing. Trčková/4123	13.12.2021

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný správní orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu ust. § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, ve smyslu ust. § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZOPK“), a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „správní řád“), rozhodl v řízení o udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů stanovených § 50 ZOPK, o kterou požádal **Ing. Tomáš Pecival, Ph.D., Unhošťská 1629, 253 01 Hostivice, IČ: 87951142**, zastupující na základě plné moci **Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČ: 70890013** (dále jen „žadatel“) v souvislosti s realizací záměru „Morava, Veselí nad Moravou – Uherský Ostroh, ř. km 130,250-131,870“ (dále jen „záměr“), takto:

I.

Podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 7 ZOPK se žadateli

p o v o l u j e v ý j i m k a

ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje jedinců druhů

ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	ohrožená
škeble rybníčná (<i>Anodonta cygnea</i>)	silně ohrožená
velevrub malířský (<i>Unio pictorum</i>)	kriticky ohrožený

pro něž se povoluje zásah do biotopu, rušení, neúmyslné zraňování, neúmyslné usmrcování a případný odchyt za účelem záchranného transferu.

II.

Podle ustanovení § 56 odst. 1, 2 písm. c) a odst. 7 ZOPK se žadateli

p o v o l u j e v ý j i m k a

ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů, kteří jsou předmětem ochrany podle práva EU, ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje jedinců druhů

velevrub tupý (<i>Unio crassus</i>)	silně ohrožený
---------------------------------------	----------------

pro něž se povoluje zásah do biotopu, rušení, neúmyslné zraňování, neúmyslné usmrcování a případný odchyt za účelem záchranného transferu,

koroptev polní (<i>Perdix perdix</i>)	ohrožená
bobr evropský (<i>Castor fiber</i>)	silně ohrožený

pro něž se povoluje zásah do biotopu a rušení.

III.

Výjimka podle výroků I. a II. tohoto rozhodnutí se povoluje pro všechny jedince dotčených druhů živočichů, kteří budou zásahem škodlivě dotčeni v přirozeném vývoji, s důvodným předpokladem, že půjde max. o nižší desítky jedinců ropuchy obecné, 6 jedinců bobra evropského, 5 až 10 jedinců koroptve polní a nižší desítky jedinců velevruba tupého a malířského a škeble rybníčné.

Výjimka se povoluje výlučně pro činnosti související s realizací záměru „Morava, Veselí nad Moravou – Uherský Ostroh, ř. km 130,250-131,870“, a to za následujících podmínek:

1. Žadatel stanoví odborně způsobilou fyzickou nebo právnickou osobu, která bude zajišťovat zájmy ochrany přírody v průběhu realizace záměru, tzv. ekologický dozor. Jejím úkolem bude zejména monitorování území dotčeného povolovanou činností, odborný dohled nad plněním podmínek stanovených tímto rozhodnutím a odborné konzultace při realizaci záměru. Ekologický dozor také zajistí případný záchranný transfer vodních mlžů a bude včas informovat zdejší orgán ochrany přírody o vzniku nepředpokládaného ohrožení zájmů ochrany přírody.
2. Záměr bude realizován mimo vegetační období, tedy od půlky srpna do konce března.
3. Na levém břehu Moravy při ústí toku Svodnice bude zachována kolmá stěna pro hnízdění břehulí a ledňáčeků. Pokud bude realizováno opevnění na levém břehu, bude zkráceno o tento úsek, tj. min. o 40 m od zaústění Svodnice po ohyb ochranné hráze (resp. profil č. 6).
4. Kamenný zához bude proveden bez urovnání líce, aby se zvýšily úkrytové možnosti pro přítomné živočichy v umělém korytě.
5. Během realizace záměru bude potlačeno šíření invazních druhů rostlin, především křídlatky japonské a náletu javoru jasanolistého. Jejich současná ohniska budou

zlikvidována. Ekologický dozor zároveň doporučí opatření proti výmladnosti uvedených druhů rostlin.

6. V souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK žadatel zašle zdejšímu orgánu ochrany přírody každoročně po dobu platnosti výjimky zprávu o činnostech realizovaných na základě této výjimky, a to vždy do 31. prosince daného roku.
7. Výjimka platí od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 31. prosince 2025.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu: Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČ: 70890013, zastoupený Ing. Tomášem Pecivalem, Ph.D., Unhošťská 1629, 253 01 Hostivice, IČ: 87951142.

Odůvodnění:

Dne 24.10.2021 podal **Ing. Tomáš Pecival, Ph.D., Unhošťská 1629, 253 01 Hostivice, IČ: 87951142**, zastupující na základě plné moci **Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČ: 70890013**, žádost o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany dle § 56 ZOPK, ve spojení s ustanovením § 50 téhož zákona, který se týká zvláště chráněných druhů živočichů. Výjimka je požadována v souvislosti s realizací záměru „Morava, Veselí nad Moravou – Uherský Ostroh, ř. km 130,250-131,870“. K žádosti byla přiložena projektová dokumentace, plná moc a vyjádření zdejšího správního orgánu č. j. JMK 139200/2021 ze dne 27.09.2021. Biologické posouzení záměru (dále jen „biologické posouzení“), které zpracoval Mgr. Ondřej Mikulka, bylo zasláno dodatečně dne 26.10.2021.

Záměr se týká upraveného úseku řeky Moravy s vybudovanými protipovodňovými zemními hrázemi. Předmětem záměru je odstranění povodňových škod a zabránění další degradaci vodního díla spočívající ve stabilizaci břehů, sanaci nátrží a doplnění záhozových patek lomovým kamenem. Dále dojde k odstranění naplaveného hlinitopísčitého materiálu a tím obnovení průtočné kapacity koryta toku. Realizací záměru bude obnovena bezpečnost, funkčnost a provozuschopnost vodního díla a dojde k zabránění další devastace koryta, která by mohla vést k ohrožení hrází. V rámci záměru dojde k odstranění náletových dřevin o celkové ploše 25 m². Veškerý zemní výkopek bude využit v místě stavby pro dosypání nerovností stávající opravované části bermy a pro uvedení veškerých staveb dotčených ploch do původního stavu po dokončení stavby. Dotčený prostor má být po skončení stavební činnosti rovněž oset vhodnou travní směsí. Zahájení prací se předpokládá v roce 2021, přesný termín není znám. Délka stavebních prací bude cca 6 měsíců.

Dnem podání žádosti bylo ve smyslu § 44 správního řádu zahájeno správní řízení o povolení výjimky podle § 56 ZOPK pro výše uvedený záměr, o čemž byli vyrozuměni známí účastníci řízení. Ve smyslu ustanovení § 71 odst. 3 ZOPK jsou obce ve svém územním obvodu účastníkem všech řízení vedených podle zákona, pokud v téže věci nerozhodují jako orgány

ochrany přírody. Na základě tohoto ustanovení má postavení účastníka předmětného řízení Město Veselí nad Moravou.

O zahájení řízení byly rovněž informovány spolky Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, Lidická 971/25, 602 00 Brno, IČ: 65353391 a Čisté Šlapanice, z. s., Jižní 117/4, 664 51 Šlapanice, IČ: 26560003, které ve smyslu ustanovení § 70 odst. 2 ZOPK požádaly o podávání informací o zahajovaných řízeních podle tohoto zákona a u nichž věcná specifikace žádosti odpovídá předmětu tohoto řízení. Z těchto spolků se jako účastník řízení přihlásila pouze Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka (dále také „ČSO“), která zároveň požádala o zaslání všech relevantních podkladů. Požadované podklady byly odeslány 09.11. datovou schránkou.

Dne 25.11.2021 ČSO zaslala své stanovisko k záměru žadatele s připomínkami a doporučením. Stanovisko ČSO bylo novým podkladem rozhodnutí, a proto byla písemností č. j. JMK 168198/2021 ze dne 26.11.2021 účastníkům řízení oznámena možnost se s tímto podkladem seznámit a vyjádřit se k němu. Dne 29.11.2021 obdržel správní orgán vyjádření žadatele, ve kterém reagoval na stanovisko ČSO. Písemností č. j. JMK 169607/2021 ze dne 30.11.2021 byla účastníkům řízení oznámena možnost seznámit se s podkladem rozhodnutí a vyjádřit se k nim. K dnešnímu dni nebyly žádné další návrhy a vyjádření k věci doručeny.

Pro povolení výjimky vydávané pro kterýkoliv zvláště chráněný druh musí být splněna podmínka převahy daného veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody. V případě druhů chráněných evropskou legislativou pak musí být splněny také další podmínky stanovené § 56 odst. 1 ZOPK, tzn. musí být dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, musí být prokázána neexistence jiného uspokojivého řešení a povolovaná činnost nesmí ovlivnit dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Druhy uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí spadají pod legislativní ochranu EU, proto byla v jejich případě možnost povolení výjimky posuzována ve smyslu uvedených podmínek.

Předmětem záměru je oprava stávajícího koryta řeky Moravy. Dojde k odstranění povodňových škod a obnovení průtočné kapacity koryta toku. Realizací záměru bude obnovena bezpečnost, funkčnost a provozuschopnost vodního díla a dojde k zabránění další devastace koryta, která by mohla vést k ohrožení hrází.

Vzhledem k výše uvedenému lze plánovanou opravu koryta Moravy podřadit pod charakteristiku vymezenou ustanovením § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK, tj. povolení výjimky z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu. Toto ustanovení rovněž zohledňuje bezpečnostní aspekt záměru.

Hlavním podkladem rozhodnutí je zmíněné biologické posouzení, z jehož závěrů vychází i žádost o výjimku. V posuzovaném úseku je řeka Morava silně regulovaná, charakterizovaná napřímeným zahloubením, vysokým ohrázováním a zrychleným odtokem vody z krajiny. Hráze a břehy jsou každoročně strojově koseny. V území se nevyskytují vzrostlejší dřeviny, pouze náhodné náletové dřeviny javoru jasanolistého, vrby či topolu. Bylinné patro je

charakterizováno dominantním zastoupením lipnicovitých, z vodních rostlin je nejvíce zastoupen rdest vzplývavý. Na lokalitě bylo zjištěno celkem 41 druhů rostlin, žádná z rostlin ale nepatří mezi zvláště chráněné druhy.

Ropucha obecná byla na lokalitě zjištěna ojediněle, charakter prostředí pro ni není optimální. Její výskyt je pravděpodobně zapříčiněn nedalekými mrtvými rameny Moravy, které pro ni představují vhodnější prostředí. Vzhledem k charakteru prostředí nedojde k ohrožení populace ropuchy.

Bobr evropský byl zjištěn pomocí pachových značení a dalších pobytových známek (skluzy). Je jednoznačné, že se jedná o okrajové části domovského okrsku, bobr tedy nebude záměrem přímo dotčen. Bobr evropský aktuálně osídlil prakticky celý tok řeky Moravy a realizací záměru jednoznačně nedojde k ohrožení jeho populace.

V případě koroptví bylo nalezeno celkem 12 jedinců. Vzhledem ke skutečnostem na lokalitě a stáří jedinců je vysoce pravděpodobné, že zde proběhlo hnízdění druhu. Při realizaci však nebude významně zasahováno do míst s možností hnízdění a jediným zásahem bude pojezd techniky mimo vegetační období. Realizace záměru mimo vegetační období nebude mít žádný vliv na tento druh. Koroptvím vyhovuje pozdní sečení hrází pro úspěšné vyhnízdění, proto by sečení mělo probíhat u konce vegetační sezóny.

Velevrub tupý, velevrub malířský a škeble rybničná sice nebyli biologickým průzkumem prokázáni, nicméně předchozí průzkumy jejich výskyt v úseku mezi Uherským Hradištěm a Strážnicí potvrzují. Uvedení mlži mohou být lokalizováni dále od místa zásahu a při zvýšeném průtoku může dojít k jejich migraci, tudíž se mohou vyskytovat i v místě realizaci záměru. Vzhledem k tomu, že bude zasahováno jen do malé části toku, je pravděpodobnost ohrožení populací těchto druhů nízká. V případě jejich náhlého výskytu může být negativní vliv snížen záchranným transferem jedinců na jinou vhodnou lokalitu.

Vzhledem k charakteru výskytu uvedených zvláště chráněných druhů živočichů v místě záměru, zastává zdejší orgán ochrany přírody názor, že negativní dopady záměru nedosáhnou úrovně, která by představovala pro dotčené zvláště chráněné živočichy nebo jejich lokální populace významné ohrožení, což podporuje i závěr biologického posouzení, kde se uvádí, že pokud realizace záměru nebude provedena ve vegetačním období od dubna do poloviny srpna, k ovlivnění populací dotčených druhů nedojde.

Dotčení druhů lze považovat za nevýznamné a dočasné, tudíž udržení či dosažení příznivého stavu druhů z hlediska ochrany bude povolovanou činností ovlivněno jen minimálně. Správní orgán je rovněž přesvědčen, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, kterým by bylo možné odstranit povodňové škody a obnovit tak bezpečnost vodního díla.

K plánovanému záměru se vyjádřila Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, která uvedla, že na levém břehu Moravy při ústí toku Svodnice se nachází kolmá stěna o délce cca 12 m a výšce cca 1,5 m, kde bylo v roce 2019 zjištěno hnízdění břehule říční (*Riparia*

riparia). Jedná se o vhodnou plochu a hnízdění zde může probíhat kontinuálně v závislosti na stavu vody. Hnízdění v březích řek je přitom v České republice již vzácné, břehule obsazují sekundární biotopy v pískovnách a štěrkovnách. Na stejném místě bylo v roce 2018 zjištěno hnízdění ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), přičemž se jedná o jediné hnízdiště zjištěné od štěrkovišť v Ostrožské Nové Vsi, vzhledem k nedostatku vhodných kolmých břehů v upravených říčních březích. Protože oba ptačí druhy patří mezi zvláště chráněné živočichy, uvedené hnízdiště by dle ČSO mělo zůstat zachováno, a proto doporučila opevnění na levém břehu nerealizovat. Na toto stanovisko zareagoval žadatel a prohlásil, že řešený úsek levého břehu řeky Moravy je možné zkrátit až po ohyb ochranné hráze, tedy o 40 m od zaústění Svodnice po profil s pořadovým číslem 6, čímž bude zachován požadovaný úsek břehu. Žadatel tak zohlednil doporučení ČSO a hnízdiště výše uvedených druhů živočichů bude při realizaci záměru zachováno.

Ve výroku jsou označeny druhy, na které se výjimka vztahuje, včetně množství jedinců, kteří mohou být výjimkou ovlivněni. Správní orgán k tomu dodává, že exaktně určovat množství (počet) jedinců daného druhu, na které se má výjimka vztahovat, má smysl pouze tehdy, pokud počet dotčených jedinců lze určit, dodržet a kontrolovat – v takovém případě stanovení maximálního počtu dotčených jedinců přispěje k ochraně druhů. V tomto konkrétním případě je možné množství zvláště chráněných druhů živočichů pouze rámcově odhadnout, protože počet jedinců v místě a čase realizace záměru, ani kolik z nich bude záměrem dotčeno, nelze při použití přiměřených prostředků exaktně zjistit. Účelem pak není přispět určením množství jedinců k omezení dopadů výjimky, ale spíše deklarovat, jak velkého množství jedinců se může výjimka týkat.

Záměr není spojen s úmyslným odchycem či usmrcováním jedinců zvláště chráněných druhů, a proto není dost dobře možné specifikovat prostředky, způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení (§ 56 odst. 7 písm. b) ZOPK). Vzhledem charakteru záměru však nelze zcela vyloučit, že k usmrcování či zraňování živočichů dojde neúmyslně. Cílem podmínek stanovených v tomto rozhodnutí (viz níže) je toto riziko maximálně snížit.

Důvody pro udělení výjimky vycházející z § 56 odst. 1 a 2 ZOPK jsou rozebrány výše. Podmínky pro realizaci záměru (výrok III. tohoto rozhodnutí) pak obsahují rovněž časové a místní okolnosti, které povedou k omezení dopadů záměru na zvláště chráněné druhy, stejně jako způsob kontrol, který správní orgán stanovil jako průběžnou či následnou kontrolu plnění stanovených povinností (§ 56 odst. 7 písm. c) a d) ZOPK).

Podmínky stanovené ve výroku rozhodnutí vycházejí z odborného biologického průzkumu a rovněž z vlastních poznatků ze správní praxe, mají přímý dopad na ochranu populací dotčených zvláště chráněných druhů, přičemž mohou být prospěšná i pro další živočišné druhy vyskytující se v dané lokalitě.

Za významnou podmínku považuje správní orgán stanovení ekologického dozoru, jehož úkolem bude kromě dohledu nad plněním podmínek rozhodnutí také průběžné monitorování situace na staveništi, provádění případných záchranných transferů a zajišťování zájmů ochrany přírody podle aktuální potřeby.

Podmínka ponechání části levého břehu bez opevnění zajistí zachování biotopu zvláště chráněných druhů ptáků a vychází z doporučení České společnosti ornitologické – Jihomoravské pobočky.

Řeka Morava je v dotčeném úseku ovlivněna v minulosti provedenými vodohospodářskými úpravami a jelikož realizace záměru potlačuje její renaturační procesy, považujeme za účelné, aby byl kamenný zához proveden bez urovnání líce, čímž se zvýší již omezené úkrytové možnosti pro přítomné živočichy na upravených březích.

Podmínka likvidace a potlačení šíření invazních druhů křídlatky japonské a náletů javoru jasanolistého vychází z doporučení autora biologického posouzení.

Povinnost žadatele oznámit odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje aktivity provedené na základě této výjimky vychází z informační povinnosti orgánu ochrany přírody stanovené § 56 odst. 7 ZOPK, podle níž správní orgán oznamuje Ministerstvu životního prostředí ČR zásahy provedené na základě povolených výjimek. Údaje žadatele budou sloužit jako podklad pro toto oznámení a zároveň poskytnou orgánu ochrany přírody informace o využití výjimky.

Výjimka se povoluje do 31.12.2025, což je podle správního orgánu doba dostačující k uskutečnění záměru i v případě nečekaných komplikací administrativního, technického či jiného charakteru.

S odkazem na výše uvedené skutečnosti orgán ochrany přírody konstatuje, že v daném případě byly splněny zákonné podmínky pro povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR podáním u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno.

Ing. Mojmír Pehal v. r.
vedoucí odboru

Za správnost vyhotovení: Anna Foltová

Doručuje se:

a) Účastníci řízení

- Ing. Tomáš Pecival, Ph.D., Unhošťská 1629, 253 01 Hostivice, DS
- Město Veselí nad Moravou, tř. Masarykova 119, 698 01 Veselí nad Moravou, DS
- Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, Lidická 971/25, 602 00 Brno, DS

b) Na vědomí

- Česká inspekce životního prostředí, OI Brno, oddělení ochrany přírody, Lieberzeitova 14, 614 00 Brno, DS